

Lokal uddannelsesplan

Tandklinikassistent

August 2025

Indhold

Brugs- og læsevejledning	4
Begrebsafklaring	5
Kompetencemål, fagmål, læringsmål, oplæringsmål	5
Fag, temaer og aktiviteter	5
Taksonomier	6
Lovgrundlag og bekendtgørelser	8
Elevernes arbejdstid	8
Prøver og eksaminer	9
Nedslag i værdigrundlag, FPDG og øvrige retningslinjer	9
Indledning	9
Værdigrundlag og Verdensmålsskole	10
Udvalgte pædagogiske og didaktiske principper	12
1. Det 21. århundredes kompetencer:	12
2. Bæredygtighed:	13
3. Sproglig opmærksomhed:	14
4. Digital handlekompetence:	14
5. Simulation, velfærds- og læringsteknologi:	15
Udvalgte understøttende elementer af skole- og læringsmiljø	15
Understøttelse af undervisningen	16
Studievejledning	16
Pædagogisk Ressourcecenter	16
Eleven i centrum – læring i øjenhøjde	16
Stærke sproglige, matematiske, læse- og studiekompetencer	17
Digital forståelse og informationskompetence	17
Praksisnær læring gennem simulation, cases og medieproduktion	17
Skole- og oplæringsperioder	21
TKA Oplæringsperiode 1	21
TKA HF2	22
TKA Oplæringsperiode 2	22
Sammensætning/opbygning af TKA HF1	23
Intro (1 uge kun unge under 25 + udvalgte elever)	24
Radiologi (Hovedforløb 1 og 2)	26
Anatomi og fysiologi	28

TKA – HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Odontologisk patologi og klinik.....	28
Oral kirurgi (Valgfrit specialefag)	30
VFU på HF2	31
Grundlæggende klinik administration	33
Kritisk tænkning og problemløsning.....	34
Kommunikation og samarbejde	34
Kreativitet og innovation	34
Digitale kompetencer	34
Personlige og sociale kompetencer	34
Læring i praksis og transfer	34
Supragingival tandrensning (Valgfrit specialefag)	35
Kritisk tænkning og problemløsning.....	35
Kreativitet og innovation	35
Digitale kompetencer	36
Personlige og sociale kompetencer	36
Læring i praksis og transfer	36
Afslutning og afsluttende prøve (svendeprøve)	36

Brugs- og læsevejledning

Om LUP'erne på SOSU Østjylland kan man overordnet sige:

- LUP'erne på SOSU Østjylland er en **central del af skolens værdimæssige og pædagogisk/didaktiske fundament**, der dels fungerer som en fælles rettesnor og inspirationskilde for både nye og erfarne undervisere.
- LUP'erne på SOSU Østjylland giver indsigt i, hvordan vi sammen skaber den bedste undervisning for vores elever og skal dermed betragtes som både en **håndbog og et opslagsværk** for, hvordan undervisning tilrettelægges på skolen.
- LUP'erne på SOSU Østjylland fastlægger **ikke en bestemt metode, men sikrer, at undervisningen hviler på fælles værdier og en ensartet tilgang til læring, elevinddragelse og faglig udvikling**. Underviserne har dermed metodefrihed og kan tilpasse deres undervisning ud fra faglige vurderinger og erfaringer, men vi har samtidig givet håndslag på, at det sker inden for de pædagogiske og didaktiske rammer som LUP'erne beskriver. På den måde kombineres fleksibilitet med en fælles retning, der sikrer undervisning af høj kvalitet og understøtter elevernes faglige, personlige og sociale udvikling. Derfor er det vigtigt, at underviserne løbende forholder sig til og anvender LUP'erne aktivt i deres praksis.
- Undervejs i LUP'en vil der være henvisninger til centrale dokumenter, hjemmesider og andet analogt og digitalt materiale, som kan hjælpe interne og eksterne interessenter til en dybere forståelse af hvordan vi griber undervisningen an på SOSU Østjylland. Fra tid til anden vil der også være henvisninger til interne dokumenter, som kun ansatte på SOSU Østjylland vil kunne tilgå.

På SOSU Østjylland er bygget op af to dele: **en fælles del og en uddannelsesdel**.

- **Den fælles del** gælder for alle uddannelser på SOSU Østjylland og beskriver de overordnede principper og værdier, der danner fundamentet for skolens undervisning. Her samles de fælles pædagogiske og didaktiske retningslinjer, skolens vision og mission, samt centrale elementer af det Fælles Pædagogisk og Didaktisk Grundlag (FPDG). Denne del sikrer en ensartet tilgang på tværs af uddannelserne og skaber en fælles forståelse af, hvordan vi bedriver undervisning.
- **Uddannelsesdelen** beskriver de enkelte uddannelsers fag, aktiviteter, prøver, osv. Uddannelsesdelen er tilpasset den specifikke faglighed, fagstruktur og de aktiviteter, der kendetegner uddannelsen. Her beskrives, hvordan undervisningen konkret udmøntes i forhold til fagene, aktiviteterne og læringsforløbene, så det bedst understøtter elevernes læring og udvikling. Uddannelsesdelen hviler på indholdet i den fælles del, og dermed sikres en rød tråd i undervisningen på SOSU Østjylland, hvor alle uddannelser bygger på samme værdigrundlag og pædagogisk/didaktiske tilgang, samtidig med at de bevarer deres faglige særpræg og fleksibilitet.

Begrebsafklaring

Kompetencemål, fagmål, læringsmål, oplæringsmål

Målene for et undervisningsforløb hænger tæt sammen med det faglige indhold og er en formel beskrivelse af, hvad eleven skal opnå i forløbet. Disse mål danner grundlaget for planlægning af undervisningen samt for den afsluttende bedømmelse.

Målene for undervisningen formuleres konkret og handlingsorienteret, så det tydeligt fremgår, hvilke præstationer eleven skal udføre for at opnå målet. Hvis målene allerede er beskrevet i uddannelsens fagmål, kan disse anvendes direkte. Da mål fra bekendtgørelser og uddannelsesordninger ikke altid er særligt handlingsorienterede, kan det dog være nødvendigt at omskrive dem til mere klart forståelige og detaljerede læringsmål.

Som underviser vil du støde på følgende typer mål i uddannelsen:

- **Kompetencemål** beskriver de overordnede færdigheder og viden, som eleverne skal opnå i løbet af hele deres uddannelse og ved uddannelsens afsluttende prøver. Disse mål er ofte brede og fokuserer på at udvikle elevernes evne til at anvende deres viden og færdigheder i forskellige sammenhænge. Kompetencemålene er fastsatte og findes i bekendtgørelsen for uddannelsen.
- **Fagmål** relaterer sig direkte til de enkelte fag, som findes på uddannelsen. De beskriver, hvad eleverne skal lære inden for et bestemt fagområde. Fagmålene er ofte detaljerede og kan omfatte specifikke emner, færdigheder og viden, som eleverne skal tilegne sig. Fagmålene er fastsatte og findes i uddannelsesordningen fra Fællesudvalget for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser (FEVU).
- **Læringsmål** er en konkretisering af fagmålene, der beskriver, hvad eleverne skal kunne efter en undervisningsperiode. Læringsmålene er lavet af undervisere og findes her i LUP'en. Der er altså tale om omskrevne mål fra bekendtgørelser og uddannelsesordninger, som gør dem mere konkrete og handlingsorienterede. Det er underviserens opgave at fastlægge læringsmålene, som ofte kan være tværfaglige og dække dele af flere fagmål. Skolens masterplan på ITS Learning indeholder de relevante læringsmål.
- **Oplæringsmål** vedrører den praktiske del af uddannelsen og sikrer, at eleven opnår de nødvendige færdigheder i løbet af oplæringsperioden. Det er oplæringsvejlederen og den oplæringsansvarlige, der sørger for, at oplæringsmålene opnås. Målenes sværhedsgrad og krav til elevens selvstændighed øges løbende gennem uddannelsen. Oplæringsmålene ligger tæt op ad kompetencemålene og findes i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse.

Der er løbende fokus på formativ feedback i forbindelse med kompetencemål, fagmål og læringsmål, samt i forbindelse med lektier, opgaver, afleveringer og i den daglige undervisning. Formativ feedback hjælper eleverne med at forstå deres progression, og hvad de skal arbejde med for at opnå målene.

Fag, temaer og aktiviteter

I uddannelsesdelen af LUP'en vil man støde på forskellige fag, temaer og aktiviteter, og grundlæggende kan man sige, at alt hvad eleverne foretager sig på skolen skal være beskrevet her – uagtet om det drejer sig om

et eksaminationsfag eller ej, en tværfaglig tematik, en aktivitet i løbet af en skoleperiode eller noget helt andet. Det drejer sig om:

- **Uddannelsesspecifikke fag**, som er centrale for udviklingen af elevernes erhvervsfaglige kompetencer.
- **Grundfag**, som fx dansk, engelsk og naturfag er almene og grundlæggende i forhold til uddannelsens faglige kompetencer.
- **Valgfag**, som bidrager til udvikling af elevernes faglige og personlige kompetencer. Valgfag forkortes VAF og emnerne for disse valgfag besluttet af skolen.
- **Valgfrit uddannelsesspecifikt fag**, bidrager til udviklingen af elevernes faglige og personlige kompetencer. Disse forkortes VUF, og mål og emner for disse er beskrevet i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse.
- **Temaer**, vil som oftest være tværfaglige og vil fremgå af nogle uddannelsers beskrivelser. Et tema kan fx dække over et emne som dels er væsentligt for den enkelte elev at få indsigt i og som samtidig vil rumme potentiale for at inkludere flere fag.
- **Aktiviteter**, kan fx være en samling, en studietur eller noget andet, som ikke direkte er en del af uddannelsen, men som dog har potentiale til fx at understøtte elevens almene dannelse.

Taksonomier

Målene i LUP'en er beskrevet ud fra det taksonomiske niveau i de 4 *præsentationsstandarder** der anvendes til at inddele læring i niveauer, og som afspejler i hvilken rækkefølge vi tilegner os læring, og hvad eleven skal kunne før vedkommende kan gå videre til næste læringsniveau.

- **1. begynder niveau**
- **2. rutineret niveau**
- **3. avanceret niveau**
- **4. ekspert niveau** (ekstraniveau, som ligger ud over uddannelsens obligatoriske mål)

Beskrevet i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser:

- **Præstation*; at gøre noget, at handle, og omfatter at kunne udføre praktiske opgaver, eller at kunne gengive og forklare teori.
- **Standard*; er i forhold til hvilket niveau handlingen ligger på, og dermed hvor kompleks den er.

Målene i erhvervsuddannelserne skal være handlingsorienterede, og kompleksiteten er beskrevet med et verbum med udgangspunkt i præsentationsstandardens niveau.

Kompleksitet omfatter 3 elementer:

- Kompleksiteten i selve arbejdsfunktionen eller opgaven.
- Kompleksiteten i situationen, hvori arbejdsfunktionen eller opgaven skal udføres. Det i forhold til forudsigelighed og samarbejde.
- Grad af ansvarlighed og selvstændighed.

TKA – HF LUP skabelon (uddannelsesdelen)

Præstations-standart	Verbum		Arbejdsfunktion / opgave		Situation	Grad af ansvar og selvstændighed
Begynder	Deltage i Genkende Gengive	Betjene Genfortælle medvirke	Grundlæggende Enkle Almindeligt forekommende basale	Selve aktiviteten (arbejdsfunktion eller opgave)	I kendte situationer I overskuelige situationer I almindelige situationer	Under vejledning Selvstændighed grundlæggelse Efter instruktion
Rutineret	Planlægge Gennemføre Fremstille Tilegne sig viden Varetage Betjene Indgå	Tilpasse Justere Udvælge Sætte sig ind i Sammenligne assistere	Almindelige Kendte Sædvanlige Et sortiment af Daglige Standard traditionelle	Selve aktiviteten /arbejdsfunktion eller opgave)	Kendt situation Alene og i samarbejde med andre fleksibilitet	Selvstændigt Omstillingsevne Sikkerhedsmæssigt korrekt Ud fra beskrivelser / anvisninger
Avanceret	Vurdere Planlægge Igang sætte Vise initiativ Formulere Begrunde	Vejlede Optimere Koordinere Kombinere Tilpasse	Avancerede Sammensatte Komplicerede komplekse	Selve aktiviteten /arbejdsfunktion eller opgave)	Ikke – rutine – situationer Ukendte nye	Kreativitet Selvstændigt ansvar Kvalitetssans Initiativ
Ekspert	Argumentere Evaluerer Vurdere Reflektere	Implementere nyt Projektere Perspektiver e	Specialiserede Alle former for Ekstraordinære kreative	Selve aktiviteten /arbejdsfunktion eller opgave)	Komplekse Opståede (nye) problemer Ny kontekst	Innovativ Måltrettet Med overblik Kvalitetssikring

	Udvikle	Udvikle nye metoder			Alle relevante sammenhænge Hele processer fra planlægning over udførelse til evaluering og kommunikation Under stort arbejdspress	Selvstændigt ansvar
--	---------	---------------------	--	--	---	---------------------

Kilde: Taksonomivejledning – at beskrive må efter præstationsstandarden i erhvervsuddannelserne.

<https://emu.dk/sites/default/files/2021-05/Taksonomivejledning.pdf>

Lovgrundlag og bekendtgørelser

Fællesudvalget for erhvervsrettede velfærdsuddannelser (FEVU) har det faglige ansvar for udvikling af uddannelserne, så de matcher arbejdsmarkedets behov. De fastsætter uddannelsesordninger, bestemmer varighed, struktur og kompetencemål for social- og sundhedsuddannelserne.

Børne- og Undervisningsministeriet har ansvaret for grundskolen, dagtilbud, ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og visse typer voksenuddannelser m.m.

Alle bekendtgørelser kan findes på [Om FEVU](#) og uddannelsesordninger på [Hent Data](#) under børne- og undervisningsministeriet ved blot at skrive uddannelsens navn.

Elevernes arbejdstid

- § 19: Skolen skal gennemføre lærerstyret undervisning i grundforløbet med et gennemsnitligt minimumstimetalt på 26 klokketimer pr. uge for den enkelte elev og lærling. Denne undervisning tillagt elevernes og lærlingenes selvstændige opgaveløsning, hjemmearbejde og forberedelse m.v., gennemføres som fuldtidsundervisning, jf. § 69, stk. 3.
 - Stk. 2. Ved lærerstyret undervisning forstås undervisning:
 - 1) som er skemalagt,
 - 2) som er tilrettelagt af læreren,
 - 3) som er obligatorisk for eleven og lærlingen,
 - 4) hvor læreren umiddelbart er fysisk eller digitalt tilgængelig, og
 - 5) hvor læreren er aktiv opfølgende i forhold til elevernes og lærlingenes læring.
 - Stk. 3. Den faktisk afholdte lærerstyrede undervisning skal løbende være registreret således, at registreringen er tilgængelig i det studieadministrative system, som skolen anvender.

- § 20. Skolen skal tilrettelægge undervisningen i grundforløbet således, at den samlede undervisningstid omfatter motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter pr. undervisningsdag.
 - o Stk. 2. Skolen kan yderligere tilbyde eleverne og lærlingene aktive pauser eller motionstilbud i forlængelse af skoledagen.

Kilde: [Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser](#)

For fuldtidsundervisningen på hovedforløbene gælder det, at: *”Det skal sikres, at elever på skoleophold i hovedforløbet modtager lærerstyret undervisning 37 timer ugentligt svarende til den elevløn, som eleven modtager. Da eleven/lærlingen er ansat og lønnes af en virksomhed, skal det være skolens ansvar at kunne redegøre for, at eleven har modtaget fuldtidsundervisning på konkret foranledning fra en virksomhed.”*

Kilde: [eud-udspil---erhvervsuddannelser-med-høj-kvalitet-for-virksomheder-og-elever.pdf](#)

Prøver og eksaminer

På SOSU Østjylland afvikles prøver og eksaminer i overensstemmelse med gældende bekendtgørelser og retningslinjer. Vi sikrer, at prøverne afspejler de pædagogiske og didaktiske principper, der danner grundlag for undervisningen, og at de understøtter elevernes faglige progression.

Ved slutningen af en skoleperiode afgiver fagets underviser en vurdering af elevens standpunkt, som kan udmønte sig i en delkarakter. Når et fag afsluttes, gives der en standpunktsbedømmelse.

- For grundfag afholdes en grundfagsprøve ved fagets afslutning.
- For uddannelsesspecifikke fag, gives en standpunktsbedømmelse eller afholdes en afsluttende prøve.
- Hele uddannelsesforløbet afsluttes med en afsluttende prøve.

De generelle prøvebestemmelser samt specifikke bestemmelser for uddannelser og fag kan findes i eksamenshåndbogen på skolens hjemmeside, www.sosuoj.dk. Bedømmelsen kan enten være **bestået/ikke bestået** eller afgives som en karakter efter **7-trinsskalaen**.

For en detaljeret beskrivelse af eksamensformer, procedurer og praktiske forhold henvises til skolens eksamenshåndbog, hvor al relevant information er samlet. Her kan undervisere, censorer, elever og andre interesserede finde konkrete retningslinjer for afvikling af eksaminer, vurderingskriterier og andre væsentlige forhold i forbindelse med prøver og eksamen.

Nedslag i værdigrundlag, FPDG og øvrige retningslinjer

Indledning

I dette afsnit kan man læse om udvalgte elementer af de værdier, vi bygger skole på, om udvalgte elementer af den pædagogik og didaktik, vi indarbejder i undervisningen, samt øvrige udvalgte og

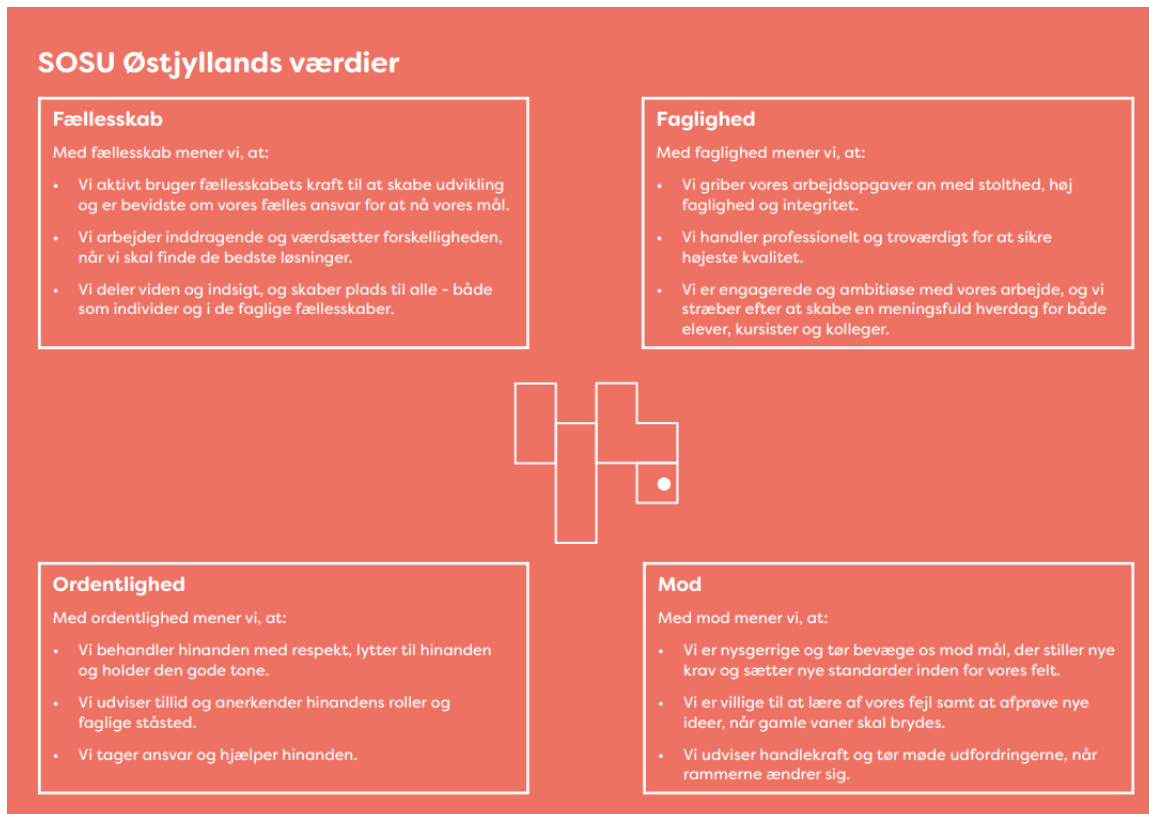
betydningsfulde retningslinjer for elevernes skolegang. Vi prioriterer tiltag, der gør en forskel for eleverne – både fagligt, personligt og socialt. De prioriterede tiltag er en naturlig del af vores praksis og erstattes løbende af nye initiativer, der styrker undervisningen og elevens vej mod deres videre karriere. Der er altid fokus på at sikre, at eleverne bliver så dygtige som muligt og udvikler sig fagligt, personligt og socialt i et læringsmiljø, der understøtter deres potentiale og forbereder dem til en fremtid i sundheds- og omsorgssektoren. Det betyder, at nedslagene og de udvalgte elementer er indarbejdet i beskrivelsen af skoleperioder, temaer, fag og aktiviteter. Desuden vil man i beskrivelsen eller gennem iagttagelse af undervisningen, kunne få øje på:

- At underviseren er klasseleder i klasserummet.
- At underviserne på SOSU Østjylland tilrettelægger undervisningen med udgangspunkt i en kreativ og dynamisk tilgang, der engagerer og motiverer vores elever.
- At underviserne på SOSU Østjylland bestræber sig på at bruge vores faglokaler mest muligt for at skabe en autentisk og praksisnær læringsoplevelse, hvor teori og praksis smelter sammen.
- At underviserne bestræber sig på at inddrage materialer og teknologier i undervisningen, når det er relevant, for at sikre en kreativ og eksperimenterende ramme, hvor eleverne kan arbejde hands on med teknologier og løsninger, der udfordrer og udvikler deres faglige kompetencer og innovative evner.
- At underviserne på SOSU Østjylland prioriterer helhedsorienteret og praksisnær undervisning, der sikrer en klar kobling mellem uddannelsens indhold og elevernes kommende arbejdsliv.
- At varierende undervisning inddrages i det daglige arbejde for at styrke trivslen og læringsevnen hos eleverne, samt for at tilgodese forskellige læringsstile.
- At feedback og feedforward er integrerede elementer af undervisningen – både i forholdet mellem underviser og elev, men også fra elev til elev. Desuden arbejder vi aktivt med at synliggøre hvornår der er tale om feedback og feedforward.

Underviserne på SOSU Østjylland har stor autonomi til at vælge de metoder og tilgange, der bedst matcher elevernes behov og læringsmål. Samtidig arbejder vi konstant ud fra SOSU Østjyllands værdigrundlag og det Fælles Pædagogisk Didaktiske Grundlag (FPDG) samt de beslutninger, vi i fællesskab har truffet vedrørende undervisningen. Det betyder, at elever på SOSU Østjylland kan forvente at møde ovenstående tilgang til undervisningen jævnligt i løbet af deres uddannelse. Desuden vil de jævnligt møde de værdier og pædagogisk/didaktiske principper, der bliver beskrevet herefter, samt elementer som er en del af SOSU Østjylland, men som ikke direkte er en del af skemaet og undervisningen.

Værdigrundlag og Verdensmålsskole

På SOSU Østjylland har vi **fire grundlæggende værdier** (jf. [Værdigrundlaget](#)), som vi altid forholder os til i dagligdagen og undervisningen. For os er de fire værdier lige vigtige, og alt det vi laver med eleverne i dagligdagen og undervisningen, vil altid kunne føres tilbage til værdigrundlaget.

SOSU Østjylland er UNESCO **Verdensmålsskole** og dermed har vi forpligtet os til at arbejde for den bæredygtige dagsorden og have et *whole school approach*¹. Her på skolen er udvalgt fire verdensmål, som er særlig relevante for os:

- [Sundhed og trivsel](#)
- [Kvalitetsuddannelser](#)
- [Ansvarligt forbrug og produktion](#)
- [Partnerskaber for handling](#)

Vi ser det bl.a. som vores opgave, at danne og uddanne vores elever til at kunne handle bæredygtigt. Og netop derfor er arbejdet med bæredygtighed i fagene en vej til at sikre, at eleverne opnår de nødvendige kompetencer for at kunne handle bæredygtigt. Det sker bl.a. gennem fokus på trivsel og sundhed, livslang læring og sker i samarbejde med de partnerskaber, vi indgår i.

¹ "A Whole School Approach" er en helhedsorienteret tilgang til at fremme bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab. Det betyder, at man udover at beskæftige sig med faglige tematikker i undervisningen skal tænke bæredygtighed og globalt medborgerskab ind i skolens samlede praksis. Det kan kræve en forandring af skolens nuværende praksis og derfor er det vigtigt, at alle skolens aktører (administration, teknisk personale, elever, forældre, lærere og ledelse) er involverede i processen mod at blive en UNESCO Verdensmålsskole. (Link: [UNESCO Verdensmålsskoler - UNESCO ASP](#))

Udvalgte pædagogiske og didaktiske principper

De nedenstående fem pædagogiske og didaktiske principper, indtænkes i alle fag og skaber en spændende, nærværende og praksisorienteret undervisning. Målet er, at eleverne opnår egenskaber og kompetencer, der vil være brugbare – ikke blot i den tid, eleverne er tilknyttet skolen, men også i deres efterfølgende praksis. SOSU Østjylland anerkender, at dette afhænger af elevernes individuelle personlige og faglige udgangspunkt, samt den enkeltes læringsparathed. Det vil desuden variere i hvor høj grad de enkelte pædagogiske og didaktiske principper bliver integreret i de enkelte fag, da vi anerkender, at der er forskel på fag, hold og undervisere.

1. Det 21. århundredes kompetencer:

På SOSU Østjylland har vi taget et bevidst valg om at betragte [det 21. århundredes kompetencer](#) som en didaktisk metode, der kan bringes i spil i dagligdagen og undervisningslokalet. Det betyder, at vi arbejder procesorienteret mod at skabe læringsrum, der kan styrke elevernes kompetencer inden for:

- [Kollaboration](#)
- [Feedback og Dialog](#)
- [Videnskonstruktion](#)
- [Kommunikation](#)
- [Teknologi](#)
- [Problemløsning og Innovation](#)

Disse kompetencer er ikke isolerede slutmål, men en naturlig del af den måde, hvorpå eleverne tilegner sig, arbejder med, og bliver fortrolige med det faglige stof og knytter det an til deres egen personlige og professionelle udvikling. Gennem arbejdet med det 21. århundredes kompetencer udvikler eleverne ikke kun deres faglige viden, men også de egenskaber, der gør dem robuste og handlekraftige i deres fremtidige arbejde. Samtidig styrkes deres personlige udvikling, så de bliver reflekterede, empatiske og ansvarlige fagpersoner, der kan navigere i en kompleks og foranderlig omsorgssektor.

2. Bæredygtighed:

På SOSU Østjylland er bæredygtighed et væsentligt element i dagligdag og undervisning, hvor fokus rettes mod at didaktisere den nødvendige *viden, færdigheder og holdninger*, som muliggør, at eleverne bliver i stand til at *handle bæredygtigt*.

Overordnet kan man sige, at bæredygtighed på SOSU Østjylland handler om at ændre/skabe/forstærke mindset, så det ikke kun omhandler *omsorg og sundhed for nulevende*, men også omhandler *omsorg og sundhed for fremtidige liv*. Trods den dystre baggrund, der nødvendiggør ændringer i vores handlinger, er det vigtigt at undervisning i bæredygtighed må og skal ske via *håbets og handlingernes pædagogik*.²

² (jf. Andy Højholdt og Thomas Ravn-Pedersen som sammenfatter den helt generelle tilgang til bæredygtighedsundervisning, nemlig at eleverne skal forstå, reflektere og handle aktivt).

Undervisningen skal således sikre, at eleverne gennem aktiviteter alene eller sammen undersøger og finder bæredygtige løsninger på forskellige problemstillinger. Bæredygtige løsninger indeholder både en miljømæssig, social og økonomisk dimension, og det er vigtigt at eleverne oplever at være en del af løsningen frem for en del af problemet.

3. Sproglig opmærksomhed:

På SOSU Østjylland har vi fokus på sproglig opmærksomhed i undervisningen, gennem bl.a.:

- Opmærksomhed på fagsprog og ord der bruges i sammenhæng med fagsproget.
- Faglige begreber og deres betydning.

Sproglige opmærksomhed indbefatter både det mundtlige og skriftlige sprog som bruges i tekster, opgaver, PowerPoints, oplæg, simulationer, cases, eksamensopgaver osv., og beskriver en processuel opmærksomhed hvor underviseren har fokus at bygge bro mellem elevernes hverdagssprog og det faglige sprog (fagets sprog), de har brug for at lære. Gennem sproglig opmærksomhed og ved at anvende metoder og værktøjer som f.eks. stilladsering, før-under-efter-strategier både ved faglig læsning og faglig lytning, giver underviseren eleverne redskaber, som gør dem i stand til at bevæge sig fra deres hverdagssprog til et præcist og nuanceret fagsprog.

Redskaberne som underviserne har fokus på i undervisningen, og som hjælper eleverne med bedre at kunne forstå fagtekster – genfortælle teksten – svare på spørgsmål – og anvende fagsproget aktivt er bl.a.:

- Læsestrategier
- Lyttestrategi
- Skrivestrategi
- Notatteknik
- Fra hverdagssprog til fagsprog
- Læseguides vha. AI

4. Digital handlekompetence:

På SOSU Østjylland, arbejder vi aktivt med digital handlekompetence. Digital handlekompetence handler om at give eleverne kompetencen til at vurdere og tage stilling til, hvornår og hvordan digitale teknologier kan og bør anvendes. Gennem undervisning og praktisk træning med fx kunstig intelligens, velfærds- og læringsteknologier og andre digitale teknologier og platforme får eleverne mulighed for at udvikle deres teknologiforståelse. Denne tilgang sikrer, at eleverne ikke blot lærer at anvende eksisterende teknologier, men også bliver i stand til at forholde sig kritisk og træffe velovervejede beslutninger om både kendte og fremtidige digitale løsninger. Vores formål er at ruste dem til en verden, hvor teknologier konstant udvikler sig, og hvor digital handlekompetence bliver en central del af deres evne til at navigere i det digitale landskab.

I den forbindelse arbejder vi også aktivt med at lære eleverne at bruge teknologier bevidst og nedbringe risikoen for distraktion fra mobiltelefoner og andre skærme i skoletiden som en del af vores retningslinjer for skærmbrug i undervisningen. [Læs retningslinjerne her i underviserhåndbogen.](#)

5. Simulation, velfærds- og læringsteknologi:

På SOSU Østjylland arbejder vi målrettet med simulation, velfærds- og læringsteknologier som elementer i undervisningen.

- Simulation anvendes som en pædagogisk metode, der skaber praksisnære læringsmiljøer, hvor eleverne kan træne færdigheder og koble teoretisk viden til praksis. Gennem simulation får eleverne mulighed for at øve sig i realistiske, men trygge omgivelser, hvor de kan reflektere over både handling og teori gennem briefing, scenarier og debriefing. Undervisningen differentieres og understøtter elevernes motivation og læring gennem meningsfuldt engagement.
- Velfærds- og læringsteknologier integreres som en naturlig del af undervisningen med fokus på at styrke elevernes forståelse for, hvordan teknologi kan forbedre borgernes livskvalitet og medarbejdernes arbejdsmiljø. I undervisningen kobles faglige, etiske og sociale overvejelser, så eleverne rustes til at anvende teknologi i praksis med respekt for både borgere og fagets værdier.

Udvalgte understøttende elementer af skole- og læringsmiljø

På SOSU Østjylland arbejdes der aktivt med at skabe fællesskabende initiativer og aktiviteter for vores elever – både i og udenfor skoletid. At indgå i sociale fællesskaber kan for vores elever være med til at;

- Ruste vores elever til at indgå i et kommende arbejdsfællesskab.
- Understøtte elevernes trivsel på skolen og hermed også understøtte et godt klasse miljø og dermed færre konflikter og bedre læring.
- Bidrage til øget gennemførelse.
- Skabe positive fortællinger om vores skole og dermed gøre den attraktiv for kommende elever.

Når vi, igennem sociale fællesskaber, arbejder med trivsel er det både fysisk, psykisk og faglig trivsel der er tale om. Derfor er vores tilbud målrettet eleverne også forskelligartet, så vores tilbud matcher vores diverse elevsammensætning. Af trivselsfremmende initiativer kan blandt andet nævnes;

- Fællesskab i fokus: *fredagssamlinger, fællessang, årsfest & fredagscafeer.*
- Fritidsaktiviteter efter skoletid: *Cykeltræning, fodboldtræning, danseundervisning, madlavningsforløb mm.*
- Årlige tilbagevendende begivenheder: *julebanko, årsfest, fastelavnsfest m.fl.*

I arbejdet med at skabe sociale fællesskaber, har vi høj grad af elevinvolvering, og har derfor også etablerede elevdrevne udvalg som **Aktivitetsudvalget** (arrangerer sociale arrangementer), **Verdensmålsrådet** (bidrager i SOSU Østjyllands arbejde med bæredygtig udvikling) og **Elevråd** (Arbejder med trivsel og skolemiljø). Hensigten med disse udvalg at inddrage elevernes stemme og perspektiver, så de får medbestemmelse på initiativer og beslutninger på vores skole.

Understøttelse af undervisningen

Studievejledning

Vejledningens formål er at understøtte og styrke elevens trivsel ved at finde konstruktive løsninger der kan medvirke til gennemførsel af elevens ønske om uddannelse.

- Vejledningen arbejder tæt sammen med skolens undervisere, studiestøtten og andre interne og eksterne samarbejdspartnere, om at understøtte elevernes ønske om at gennemføre uddannelse på SOSU Østjylland.
- Vejlederne stiller sig til rådighed for skolens elever, der i det daglige har mulighed for at opsøge vejledningen om stort og småt, i forhold til uddannelserne og livet på skolen
- Hvert hold har en vejleder tilknyttet.
- Der er undervejs et tæt samarbejde mellem underviserne på holdene og den tilknyttede vejleder. Ved bekymring for elevens uddannelsesforløb, f.eks. gennemførsel og/eller trivsel, sættes en række samtaler i gang, som underviser og vejleder samarbejder om. Formålet er at afdække problemstillinger og finde konstruktive løsninger.
- Der er desuden også et tæt samarbejde mellem vejledningen og arbejdsgivere om at understøtte elevens gennemførsel og der afholdes ved behov samtaler hvor elev, arbejdsgiver og vejleder deltager. Også her arbejdes der på at styrke elevens trivsel og formålet er tilsvarende at finde konstruktive løsninger.
- Vejledningen fungerer også, i samarbejde med andre, som bindeled til skolens øvrige støttefunktioner.
- Vejledningen svarer, ved henvendelse, på spørgsmål vedr. uddannelse på SOSU Østjylland bl.a. gennem vejledertelefonen.

Pædagogisk Ressourcecenter

I Pædagogisk Ressourcecenter understøtter vi elevernes mulighed for at få og gennemføre deres uddannelse. Det betyder, at afsættet for arbejdet med eleverne hviler på følgende fokuspunkter:

Eleven i centrum – læring i øjenhøjde

Pædagogisk Ressourcecenter er en central del af skolens læringsmiljø, hvor den enkelte elev bliver mødt i øjenhøjde. Vi bidrager til at skabe en tryk og anerkendende atmosfære, så alle føler sig set og forstået uanset baggrund eller udfordringer. Vi arbejder for at give alle elever lige deltagelsesmuligheder, så de bliver så dygtige som muligt, og så de føler sig som en del af fællesskabet. Vi tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og understøtter elevernes

mulighed for at få det bedst mulige udbytte af den daglige undervisning. Vi stiller os til rådighed som ressource for alle aktører i elevens uddannelse med en bred palette af understøttende tilbud.

Stærke sproglige, matematiske, læse- og studiekompetencer

Pædagogisk Ressourcecenter hjælper eleverne med at udvikle studie- og læsekompetencer – fra læseforståelse og analytisk kompetence til refleksionsevne, notatteknik, struktur og planlægning. Vi tilbyder målrettet sproglig støtte og støtte til matematisk forståelse. Gennem inspirerende aktiviteter og introduktion til nye og spændende materialer vækker vi elevernes glæde ved at læse og lære nyt. Vi støtter eleverne i at have relevante læse- og skriveteknologier tilgængelige i den daglige undervisning og som redskaber gennem hele livet.

Digital forståelse og informationskompetence

Pædagogisk Ressourcecenter klæder eleverne på til en stadig mere digital verden. Vi styrker deres teknologiforståelse ved at introducere dem til moderne digitale værktøjer og læringsteknologier, så de bliver fortrolige med at anvende og vurdere teknologi i uddannelse og praksis. Samtidig understøtter vi, at eleverne udvikler informationskompetence – evnen til at søge, vurdere og anvende information kritisk og etisk. Eleverne støttes i at udvikle digital dømmekraft, så de kan navigere sikkert i information online og tilpasse sig nye teknologier i fremtidens arbejdsmarked og samfund.

Praksisnær læring gennem simulation, cases og medieproduktion

I samarbejde med undervisere, understøtter Pædagogisk Ressourcecenter broen mellem teori og praksis. Vi leverer teknologi og støtter op om simulation og cases, der gør undervisningen levende og relevant og øger elevernes mulighed for dybere faglig forståelse. I trygge, kontrollerede rammer kan de træne situationer fra arbejdslivet – hvad enten det er via rollespil, virtuelle simulatorer eller case-baserede øvelser – og dermed omsætte viden til handling.

Vi understøtter desuden elevernes produktionskompetence, så de finder flere veje til at udtrykke sig, kommunikere og formidle i lyd, billeder og tekst gennem medieprodukter og dermed deltage i kollaborativ vidensopbygning.

Formål og beskrivelse af uddannelsen

Uddannelsen giver en grundlæggende viden om arbejdet på en tandklinik, herunder praktisk og klinisk arbejde, forebyggende behandling og patientkommunikation. Undervisningen veksler mellem teori og praksis, hvor eleverne får mulighed for at træne deres færdigheder i et klinikmiljø. Fokus er på praksisnær undervisning, så eleverne kan anvende deres erfaringer og viden fra praksis og viderebygge på det, de lærer i undervisningen.

Undervisningen

Undervisningen foregår på skolen med fællesundervisning og nem adgang til faglig sparring med både klassekammerater og undervisere. Eleverne undervises efter de områder og målsætninger, der er nævnt i bekendtgørelsen.

Der undervises primært i velafprøvede, anerkendte, og veldokumenterede behandlingsprocedurer og materialer, der vil i undervisningen ligeledes, bliver informeret om og opdateret i den nyeste viden og muligheder.

I undervisningen veksles mellem teori og praksis, så eleverne får mulighed for at afprøve og træne deres nye viden og færdigheder i et klinikmiljø. De praktiske opgaver vil være sammenlignelige med det arbejde, eleven forventes at kunne varetage.

Undervisningsmaterialerne består af hovedforløbsbogen, suppleret med udleverede materialer, relevante artikler og kapitler fra andre lærebøger samt multimodale materialer (billeder, lyd, video eller andre medier, hvor disse elementer supplerer hinanden og skaber en samlet mening).

Med udgangspunkt i den enkelte elev, differentieres ud fra forudgående kendskab og erfaringer fra praksis, samt anvendelse af teori og praksis i undervisningen. Opgaver og øvelser tilpasses den tid, der er til rådighed samt ud fra elevernes kompetencer.

Undervisningen tilrettelægges ud fra en didaktisk tilgang, der fremmer både faglig dybde, refleksion og udvikling af de kompetencer, der er nødvendige i det 21. århundrede.

Tværfagligt

På hovedforløbet ønskes helhedsorienteret praksisnær undervisning hvor relevant tværfaglighed er en del af den daglige undervisning fx faget protetik hvor der inddrages radiologi i forbindelse med behandlingsplanlægning og klinikadministration i forbindelse med journal optag og prisoverslag.

Psykologi, som eleverne haft på GF2, inddrages i bl.a. profylakse

SOSU Østjyllands egen tandklinik

På tandklinikken får eleverne viden teoretisk og simulation i skolens tandklinik skabe en autentisk og praksisnær læringsoplevelse, hvor teori og praksis smelter sammen.

Undervisningen tilrettelægges efter holdets størrelse for at udnytte klinikfaciliteterne bedst muligt og fokusere på den enkelte elevs kompetencer.

Tilrettelæggelsen kan efter hold størrelse variere, hvor holdet kan opdeles op, så klinikfaciliteterne udnyttes bedst muligt, og den enkelte elevs kompetencer er i fokus.

På klinikken er der 10 behandlerstole med tilhørende fantomer samt et røntgenlokale med 3 røntgenapparater. Klinikken råder over intraoralt kamera og trios scanner. Der er mulighed for videooptagelser via behandlerstol 1.

Bekendtgørelsens formål og opdeling – Link [Bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen til tandklinikassistent](#)

§ 1. Erhvervsuddannelsen til tandklinikassistent har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og oplæring opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

- 1) Assistance ved enhver form for tandbehandling i samarbejde med tandlæge, tandplejer og klinisk tandtekniker.
- 2) Selvstændige administrative opgaver, samt selvstændig klargøring, afrydning og sikring af, at tandklinikens hygiejneniveau er optimalt, således at smitterisici minimeres, herunder kunne overholde de hygiejnekrav, som opgaverne på klinikken kræver.
- 3) Selvstændig optagelse af røntgenbilleder, udførelse af forebyggende behandlinger og laboratoriarbejde efter anvisning fra autoriseret tandplejepersonale.
- 4) Selvstændig kommunikation med og service over for patienter, herunder konfliktforebyggelse, samt intern kommunikation og samarbejde, herunder bidrage til udvikling af et sundt arbejdsmiljø på klinikken.
- 5) Udførelse af hele eller dele af behandlinger efter anvisning, herunder aktivt forholde sig til delegering af arbejdsopgaver i forhold til patienter.

Stk. 2. Uddannelsen afsluttes med specialet tandklinikassistent, niveau 4 i den danske kvalifikationsramme for livslang læring.

Kompetencer i hovedforløbet

§ 4. Hovedforløbet har følgende kompetencemål:

- 1) Eleven kan selvstændigt tilrettelægge og gennemføre ergonomisk korrekt assistance ved caries- og endodontiske behandlinger, ekstraktioner og simple operative indgreb samt parodontale behandlinger.
- 2) Eleven kan selvstændigt tilrettelægge og gennemføre ergonomisk korrekt assistance ved behandlinger med fast og aftagelig protetik.
- 3) Eleven kan selvstændigt håndtere, opbevare og bortskaffe materialer og medikamenter efter gældende forskrifter, regler, og relevante miljøsyn.
- 4) Eleven kan pleje og vedligeholde instrumenter og apparatur samt medvirke til at sikre optimalt hygiejneniveau på klinikken.
- 5) Eleven kan selvstændigt tilrettelægge og udføre uddelegerede profylaktiske opgaver målrettet den enkelte patient med simple behov, herunder afpudsning med roterende instrumenter og fluoridbehandlinger samt vejlede om mundhygiejne.
- 6) Eleven kan selvstændigt på baggrund af aftryk eller scanning fremstille studiemodeller.
- 7) Eleven kan selvstændigt optage og journalisere intraorale røntgenbilleder med overholdelse af reglerne for strålebeskyttelse samt vurdere billedkvaliteten.
- 8) Eleven kan selvstændigt varetage klinikadministrative opgaver, herunder indkaldelse af patienter, udfyldelse af regninger, digitale indberetninger, vedligeholdelse af data i klinikens it-systemer samt medvirke ved journalføring.
- 9) Eleven kan selvstændigt foretage varebestilling og lagerstyring, herunder inddrage bæredygtige løsninger.
- 10) Eleven kan medvirke ved information, vejledning og instruktion af patienter i forbindelse med behandlinger.
- 11) Eleven kan omsætte teoretisk viden om psykologi, naturfag, anatomi, fysiologi, almindelige tandsygdomme samt forebyggelse heraf til praktisk arbejde med patienterne.
- 12) Eleven kan medvirke til udvikling af bedst mulig patientservice, intern kommunikation og samarbejde, konfliktforebyggelse samt bedst mulige ergonomiske arbejdsbetingelser på klinikken.
- 13) Eleven kan varetage uddelegerede behandlinger og specialopgaver som for eksempel forberedelse af tandbehandling i eget hjem, laboratoriearbejde, sundhedsfremmende eller forebyggende aktiviteter samt særlige administrative opgaver.

Skole- og oplæringsperioder

Tandklinikassistentuddannelsen varer 3 år og 6 mdr. Hvis eleven allerede har overstået sit grundforløb, vil uddannelsesaftalen med eleven derfor som udgangspunkt være 2 år og 6 mdr. Eleven kan først påbegynde hovedforløbene, når de har en uddannelsesaftale i enten privat eller kommunal praksis.

Der findes forskellige varianter af uddannelsesaftalens indhold afhængigt af, om eleven allerede har gennemført (dele af) sit grund- og hovedforløb, når aftalen starter:

- Almindelige uddannelsesaftale
- Ny mesterlære
- Kort uddannelsesaftale
- Kombinationsaftale
- Restaftale

Skolen vejleder om, hvilken aftaleform der skal anvendes og om længden af uddannelsesperioden.

Uddannelsen har to skoleperioder på 6-7 uger derudover en svendep prøve.

TKA HF1

Tema/fag	Lektioner	Uger	Moduler
Intro (EUD og EUV3)	30		
Profylakse	??	2½	
Radiologi	12	½	
Anatomi og fysiologi	30	1	
Odontologisk patologi og klinik	??	2	
Valgfrit specialefag: Oral kirurgi	30		

TKA Oplæringsperiode 1

Oplæringsperioderne foregår i den tandklinik, hvor eleven er ansat. Det kan enten være en privat tandklinik eller i en kommunal tandpleje. Elevens forløb tilrettelægges af klinikken, så eleven ved slutningen af oplæringsperioden kan opfylde målene.

For at gøre det muligt at tilpasse oplæringen til den enkelte klinik, er oplæringsområderne opdelt i obligatoriske og valgfri områder. Klinikken kan således vælge at inddrage flere områder i uddannelsen. De obligatoriske områder er fastlagt på et af tre niveauer, der skal opfattes som minimumsniveau. Eleven kan derfor oplæres på et højere niveau, hvor det er muligt. Inden for nogle områder, så som

assistance og administration, er uddannelsen på forhånd fastlagt på højeste niveau.

Se oplæringsplan fra FUTKA: [plan_for_oplaering_futka.doc](#)

Plan for oplæring for Tandklinikassistent

1. Begynderniveau	2. Rutineniveau	3. Selvstændigt niveau
Eleven kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning. <i>Personlige kvalifikationer:</i> Lyst til at sætte sig ind i uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdighedsområder og til at udvikle ansvarlighed samt grundlag for fortsat læring. Her grundlægges selvstændighed i opgaveløsning.	Eleven kan planlægge og gennemføre en opgave/aktivitet eller løse et problem i rutine og/eller kendte situationer og omgivelser - alene og i samarbejde med andre. • <i>Personlige kvalifikationer:</i> Evne til selvstændigt at sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger og til at kommunikere med andre om løsningen heraf. Vægt på fleksibilitet og omstillingsevne.	Eleven kan vurdere et problem, planlægge, løse og gennemføre en opgave/aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutine situationer - alene og i samarbejde med andre - under hensyntagen til opgavens art. <i>Personlige kvalifikationer:</i> Evne til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Vægt på kvalitetssans og kreativitet.

TKA HF2

Tema/fag	Lektioner	Uger	Moduler
Intro	3		
VFU (EUD og EUV3)	30	1	
Protetik	72	2½	
Radiologi	12	½	
Grundlæggende klinikadministration	24	1	
Valgfrit specialefag: Supragingival tandrensning	30	1	
Afsluttende prøve (Svendeprøve)	1 time pr.elev		
Afslutning			2-3

TKA Oplæringsperiode 2

Oplæringsperioderne foregår i den tandklinik, hvor eleven er ansat. Det kan enten være en privat tandklinik eller i en kommunal tandpleje. Elevens forløb tilrettelægges af klinikken, så eleven ved slutningen af oplæringsperioden kan opfylde målene.

For at gøre det muligt at tilpasse oplæringen til den enkelte klinik, er oplæringsområderne opdelt i obligatoriske og valgfri områder. Klinikken kan således vælge at inddrage flere områder i uddannelsen. De obligatoriske områder er fastlagt på et af tre niveauer, der skal opfattes som minimumsniveau. Eleven kan derfor oplæres på et højere niveau, hvor det er muligt. Inden for nogle områder, så som assistance og administration, er uddannelsen på forhånd fastlagt på højeste niveau.

Se oplæringsplan fra FUTKA: [plan_for_oplaering_futka.doc](#)

Sammensætning/opbygning af TKA HF1

Hovedforløb 1 starter efter 6-9 måneders oplæringsperiode i praksis.

Hovedforløb Tandklinikassistent SOSU Østjylland							
Oplæring 6-9 måneder	Intro for EUV forløb + uge under 25 år 1 uge	Hovedforløb 1 6 uger	Valgfrit speciale fag 1 uge	VFU for EUV forløb + uge under 25 år	Hovedforløb 2 4 uge	Valgfrit speciale fag 1 uge	Oplæring
		Anatomi og fysiologi (1 uge, afsluttes) Odontologisk patologi (2 uger, afsluttes) Profylakse (2½ uge, afsluttes) Radiologi (½ uge½ delkarakter)	Valgfag (se nedenfor)		Grundlæggende klinikadministration (1 uge, afsluttes) Radiologi (½ uge delkarakter) Protetik (2½ uge, afsluttes)	Valgfag (se nedenfor)	

Valgfag:

Ifølge uddannelsesordningen kan der udbydes følgende valgfag:

-Laboratoriearbejde - Udvidet radiologi - Ortodontisk behandling - Oral kirurgi - Tandpleje for børn og

unge - Omsorgs-, special- og socialtandplejen - Supragingival tandrensning - Klinikadministration, løn, regnskab og indberetninger

Hvilke fag som oprettes afhænger af elevernes ønsker og skolens ressourcer.

Evaluering og bedømmelse

Eleverne evalueres løbende på både teoretisk viden og praktiske færdigheder, herunder

aktivitetsniveau i undervisningen, fremlæggelser, afleveringer, praktisk kunnen og klinisk adfærd.

Fagene afsluttes med standpunktskarakter. Såfremt et fag er delt over 2 skoleperioder afsluttes faget i hver skoleperiode med en delkarakter og en evaluering.

Eleven bedømmes i ud fra flere parametre: generel deltagelse i undervisningen, udførsel af arbejde på klinikken igennem hele forløbet og faget kan afsluttes med en projektrelateret af udvalgte emner ud fra pensum (individuel eller i grupper).

Intro (1 uge kun unge under 25 + udvalgte elever)

Elever under 25 år, samt elever der ikke har en danskeksamen, starter i en introuge, hvor eleverne laver et temabaseret projektforbøb.

Dette forløb kan fx være et projekt om tandsundsfaglige relevante emner fx Nikotinens betydning for tandsundhed eller et projekt om hygiejne. I projektet er der samtidigt fokus på elevernes egne strategi-strategier og kompetencer. Motionsfaget kan indgå med et modul i ugen.

I projektet arbejder eleverne sammen i grupper, hvor de øver sig i at;

- samarbejde (kollaboration)
- arbejde problembaseret og innovativt
- finde, analyserer og gengive viden (videnskonstruktion)
- benytte digitale platforme til at kommunikere viden videre til andre.

Evaluering og bedømmelse

Projektet kan afsluttes med at grupperne på holdet præsenterer deres projekter for hinanden, samt at et af holdets projekter præsenteres for grundforløbshold på tandklinikassistentuddannelsen.

Profylakse

Indledning

Faget Profylakse har fokus på sundhed og tandsundhed med vægt på forebyggelse og sundhedsfremme. Eleverne lærer at kommunikere med patienterne og føre sundhedsfremmende samtaler. De får viden om plak, gingivitis og calculus samt hjælpemidler til optimal mundhygiejne.

Undervisningen omfatter forebyggelse af tandbørstningsskader, caries og non-operativ cariesbehandling, erosioner og brugen af fluorid. Kost og ernæring diskuteres for deres indflydelse på tandsundheden.

Eleverne lærer også om indfarvning og registrering af plak og gingivitis, ergonomi, afpudsning, fissurforsøg og SEAL-behandling samt brug af tandpasta og mundskyllevæske.

Didaktiske overvejelser

Didaktikken kobler teori og praksis tæt, så eleven opnår transfer-kompetencer igennem praktiske øvelser, refleksionsopgaver og vejledning understøtter denne kobling.

Kritisk tænkning og problemløsning

Eleven skal lære at analysere komplekse situationer, fx ved at vurdere mundhygiejnetilstande, kostvaner og patientens behov. Derfor inddrages casearbejde og kliniske øvelser, hvor eleverne skal tage fagligt begrundede beslutninger og reflektere over egne handlinger.

Kommunikation og samarbejde

Faget fremmer evnen til at kommunikere professionelt og sundhedsfremmende med patienter og samarbejde i et tværfagligt team. Dette trænes gennem rollespil, patientvejledningsøvelser og gruppearbejde.

Kreativitet og innovation

Selvom det sundhedsfaglige felt er reguleret, stilles der krav til kreativitet i tilgangen til patientvejledning og motivation. Eleverne opfordres til at udvikle målrettede og individuelle instruktioner, og arbejde med forskellige pædagogiske redskaber, fx visuelle hjælpemidler og kreative formidlingsformer.

Digitale kompetencer

Eleverne skal kunne anvende digitale journaler, samt opsøge og vurdere sundhedsfaglig viden digitalt. Dette indarbejdes gennem digital træning, simuleringer og refleksion over informationssøgning og kilders troværdighed.

Fagets mål

1. Eleven kan anvende sundhedspædagogik, sundhedsfremme og forebyggelse i arbejdet med den enkelte patient
2. Eleven kan anvende viden om kost og ernæring ved individuelle kostvejledninger med henblik på forebyggelse af tandsygdomme

3. Eleven kan anvende viden om plak- og tandstensudviklingen, og sammenhængen mellem plak og sygdomme i mundhulen
4. Eleven kan selvstændigt foretage indfarvning samt plak og gingivaregistrering
5. Eleven har kan anvende viden om årsager til og udviklingen af caries, gingivitis og erosioner, herunder non-operativ cariesbehandling
6. Eleven kan anvende viden om hjælpemidler til opretholdelse af optimal mundhygiejne, herunder forebyggelse af tandbørsskader
7. Eleven kan selvstændigt ud fra en sundhedsfremmende tilgang foretage instruktion og vejledning om mundhygiejne samt opfølgning heraf
8. Eleven kan selvstændigt foretage atraumatisk afpudsning af bløde tandbelægninger
9. Eleven kan redegøre for fluorids carieshæmmende effekt, fluorids administrationsformer og anvendelse, samt toksikologi
10. Eleven kan selvstændigt foretage fluoridbehandlinger
11. Eleven kan redegøre for effekten ved anvendelse af tandpasta og mundskyllevæsker og kan selvstændigt vejlede patienten i valg heraf
12. Eleven kan selvstændigt redegøre for indikationer for og materialer til fissurforsøgling og SEAL behandling
13. Eleven kan selvstændigt foretage fissurforsøgling og SEAL-behandling under vejledning
14. Eleven kan selvstændigt foretage atraumatisk afpudsning af bløde tandbelægninger

Radiologi (Hovedforløb 1 og 2)

Indledning

Eleverne arbejder i løbet af forløbene med en del praktiske opgaver samt forskellige skriftlige opgaver.

Eleverne lærer at kommunikere med patienter og forklare procedurerne omkring røntgenoptagelser. De får viden om røntgenstrålers egenskaber, risiko for stråleskader og optimal strålehygiejne.

Undervisningen omfatter korrekt brug af røntgenapparater, udførelse af digitale intraorale røntgenoptagelser via parallelteknik og vinkelhalveringsteknik samt vurdering af billedkvalitet. Lovgivning, bekendtgørelser og tilsyn gennemgås for at forstå deres betydning for den daglige praksis.

Eleverne lærer også om korrekt håndtering, affaldssortering og bortskaffelse af affald ved både analoge og digitale røntgensystemer.

Man kan med fordel inddrage radiologi i fagene protetisk og oral kirurgi – fx som en del af behandlingsplanlægning eller præ-operativ radiologisk undersøgelse.

Didaktiske overvejelser

Kritisk tænkning og problemløsning

Eleverne trænes i at vurdere røntgenbilleder, identificere billedfejl og træffe fagligt begrundede beslutninger omkring billedkvalitet og gentagelser. De reflekterer over strålehygiejne og de etiske aspekter ved eksponering af patienter.

Kommunikation og samarbejde

Faget lægger vægt på, at eleven kan samarbejde med kolleger og kommunikere klart omkring procedurer, sikkerhed og instruktioner til patienter i forbindelse med røntgenoptagelser.

Kreativitet og innovation

Eleverne opmuntres til at finde løsninger i situationer, hvor tekniske eller kliniske udfordringer opstår, fx ved placering af billedreceptor eller justering af røntgenapparatet. Der er plads til at afprøve forskellige arbejdsmetoder og drøfte nye teknologier.

Digitale kompetencer

Undervisningen inkluderer oplæring i digitale røntgensystemer, billedbehandling og korrekt journalføring. Eleverne skal kunne anvende digitale værktøjer kritisk og sikkert, samt være opmærksomme på datasikkerhed og patientfortrolighed.

Fagenes mål i temaet

Målene for hovedforløb 1

1. Eleven kender til røntgenstrålers egenskaber
2. Eleven kender til røntgenapparatets opbygning
3. Eleven kender til risiko for stråleskader
4. Eleven kender til lovgivning, bekendtgørelser og tilsyn
5. Eleven kan udføre digitale intraorale røntgenoptagelser
6. Eleven kan varetage optimal strålehygiejne
7. Eleven kan vurdere billedkvaliteten af intraorale røntgenoptagelser
8. Eleven kender til korrekt håndtering, affandssortering og bortskaffelse af affald ved analog og digitale røntgensystemer

Målene for hovedforløb 2

1. Eleven har viden om røntgenstrålers egenskaber
2. Eleven har viden om røntgenapparatets opbygning
3. Eleven kan redegøre for risiko for stråleskader
4. Eleven kan demonstrere kendskab til lovgivning, bekendtgørelser og tilsyn
5. Eleven kan selvstændigt udføre digitale intraorale røntgenoptagelser
6. Eleven kan selvstændigt varetage optimal strålehygiejne
7. Eleven kan selvstændigt vurdere billedkvaliteten af intraorale røntgenoptagelser
8. Eleven kan selvstændigt foretage håndtering, affandssortering og bortskaffelse af affald ved analog og digitale røntgensystemer

Særlig evaluering og bedømmelse for radiokologi

Eleverne bedømmes med en standpunktskarakter efter hver hovedforløb som tæller 50% i den endelige standpunktskarakter på H2. Bedømmelsen baseres på det praktiske resultat i røntgen, samt de skrivelige opgaver

Den afsluttende standpunktskarakter beregnes ved at karakter fra H1 lægges sammen med karakterfor H2, og divideres med to. Eleven oplyses den endelige standpunktskarakter for faget.

Anatomi og fysiologi

- Indledning

Fagenes mål i temaet

1. Eleven kender til kroppens anatomi og fysiologi, herunder celler og væv, bevægeapparat, nerver og muskler, kredsløbet, fordøjelsessystemet, luftvejssystemet og kroppens kirtler.
2. Eleven kender til mundhulens anatomi, herunder tyggeapparatets opbygning og funktion.

- Fagenes indhold i temaet (inklusive værdier og de 5 pædagogisk/didaktiske principper)
- Evaluering og bedømmelse

Odontologisk patologi og klinik

Indledning

Odontologisk patologi og klinik fokuserer på diagnosticering og behandling af sygdomme i mundhulen og tænderne. Eleverne lærer at kommunikere med patienterne og forklare de diagnostiske og behandlingsmæssige procedurer. De får viden om traumer, sygdomme i pulpa og det apikale parodontium samt behandlingstyper, sygdomme i det marginale parodontium og behandlingsmuligheder, og simple forandringer i mundslimhinden.

Undervisningen omfatter tilrettelæggelse af hensigtsmæssig assistance ved traumer, parodontale behandlinger, ekstraktioner og operativ fjernelse af tænder, samt endodontiske behandlinger, herunder selvstændigt udføre sensibilitetstest/-vitalitetstest. Eleverne lærer også om aseptisk teknik, herunder kirurgisk håndvask og steril operationsopdækning. De får viden om anvendelse af antibiotika, antimykotika og antivirale midler, analgetika og lokalanalgetika, samt kontraindikationer.

Eleverne kan selvstændigt vejlede patienter før og efter simple behandlinger og korrekt håndtere affaldssortering og bortskaffelse af affald ved kirurgiske og endodontiske behandlinger.

Fagenes indhold i temaet (inklusive værdier og de 5 pædagogisk/didaktiske principper)

Didaktiske overvejelser

- 1 Kritisk tænkning og problemløsning

Eleverne opøver evnen til at identificere og forstå traumer, sygdomme i pulpa og det apikale parodontium, det marginale parodontium og forandringer i mundslimhinden.

Gennem casebaseret undervisning lærer eleverne at vurdere behandlingstyper og tilrettelægge hensigtsmæssig assistance

Der arbejdes med refleksion over behandlingernes kompleksitet og konsekvenser, herunder korrekt udførelse og tolkning af vitalitetstest.

2. Kommunikation og samarbejde

Undervisningen træner elevernes evne til at kommunikere klart og konkret

med patienter – både før og efter behandling – samt indgå i et samarbejde med tandlæger og øvrige fagpersoner. Eleven vejledes i at informere patienter om efterreaktioner og pleje efter indgreb, hvilket styrker professionel kommunikation og ansvarlighed.

3. Kreativitet og innovation

I arbejdet med kliniske scenarier, fx tandtraumer eller uforudsete kirurgiske situationer, opmuntres eleven til at anvende sin viden kreativt for at finde egnede løsninger.

Der arbejdes med differentieret tilgang til patientvejledning og planlægning af individuel assistance.

4. Digitale kompetencer

Eleverne introduceres til digitale journalsystemer, klinisk dokumentation og elektronisk lægemiddelinformation.

5. Personlige og sociale kompetencer

Eleverne trænes i at arbejde selvstændigt med opgaver som kirurgisk håndvask, steril operationsopdækning og korrekt affaldshåndtering ved kirurgiske og endodontiske behandlinger. Der lægges vægt på udvikling af ansvarsfølelse, præcision og evne til at samarbejde.

Fagenes mål i temaet

1. Eleven kender til sygdomme i pulpa og det apikale parodontium, behandlingstyper.
2. Eleven kender til sygdomme i det marginale parodontium og behandlingsmuligheder
3. Eleven kender til simple forandringer i mundslimhinden
4. Eleven kan tilrettelægge hensigtsmæssig assistance ved parodontale behandlinger og cariesbehandlinger, ekstraktioner og operativ fjernelse af tænder, samt endodontiske behandlinger herunder selvstændigt udføre sensibilitetstest/-vitalitetstest.
5. Eleven kan anvende viden om aseptisk teknik herunder udføre kirurgisk håndvask og steril operationsopdækning
6. Eleven kender til anvendelse af antibiotika, antimykotika og antivirale midler
7. Eleven kender til anvendelse af analgetika og lokalanalgetika
8. Eleven kender til tandtraumer og behandling heraf
9. Eleven kan selvstændigt vejlede patienter før og efter simple behandlinger

10. Eleven kan selvstændigt korrekt håndtere affaldssortering og bortskaffelse af affald ved kirurgiske og endodontiske behandlinger.

Oral kirurgi (Valgfrit specialefag)

Husk at skrive at SOSU Østjylland har besluttet hvilke(t) fag der skal udbydes

Indledning

Oral kirurgi har fokus på kirurgiske indgreb i mundhulen og de nødvendige forholdsregler herunder risikopatienter.

Eleverne lærer at kommunikere med patienterne og forklare de kirurgiske procedurer.

De får kendskab til tumorer og deres differentiering.

Eleverne lærer også om præoperative registreringer, herunder røntgenoptagelser, og præ- og postoperativ medicinering.

Undervisningen omfatter gennemgang af forskellige kirurgiske indgreb i mundhulen, såsom cysteoperationer, rodspidsamputationer, incision af absces, indsættelse af implantater, parodontalkirurgiske indgreb og biopsi.

Eleverne skal selvstændigt kunne tilrettelægge assistance ved større operative indgreb i mundhulen og foretage instruktion og information af patient før og efter operationen. De lærer også at foretage korrekt bortskaffelse af risikoaffald.

1. Kritisk tænkning og problemløsning

Eleverne trænes i at forstå og vurdere kirurgiske procedurer i mundhulen, herunder indikationer og forholdsregler ved indgreb som cysteoperationer, rodspidsoperationer, incision af absces og indsættelse af implantater. Der arbejdes med cases, hvor eleverne skal analysere patientens status, risikofaktorer og vælge relevante præoperative registreringer såsom røntgenoptagelser.

2. Kommunikation og samarbejde

Eleven lærer at formidle tydelig information til patienter før og efter kirurgiske indgreb. Undervisningen fokuserer på kommunikation om fx præ- og postoperativ medicinering og forholdsregler. Samtidig styrkes evnen til at samarbejde med tandlæger og kolleger i komplekse kliniske situationer.

3. Kreativitet og innovation

Gennem praksisnære øvelser og kliniske simuleringer udvikler eleverne fleksibilitet i håndtering af operative forløb og uforudsete hændelser. De lærer at tilrettelægge assistancen ved større operative indgreb og anvende deres viden om kirurgi til at finde løsninger i varierende situationer.

4. Digitale kompetencer

Faget integrerer digitale værktøjer som røntgen og elektroniske journaler i forbindelse med præoperative registreringer.

5. Personlige og sociale kompetencer

Faget styrker elevens ansvarsfølelse og præcision i klinisk praksis, fx i korrekt bortskaffelse af risikoaffald og ved udførelse af kirurgisk assistance.

Der arbejdes med udvikling af selvstændighed og situationsforståelse i mødet med både patienter og klinikpersonale.

6. Læring i praksis og transfer

Undervisningen kobler teori og praksis gennem hands-on træning, simulation og observation. Eleverne lærer at overføre teoretisk viden om tumorer, kirurgiske indgreb og medicinering til praktiske arbejdsituationer i klinikken.

Fagenes mål i temaet

1. Eleven skal have kendskab til tumorer
2. Eleven skal kunne redegøre for forholdsregler ved kirurgiske indgreb, herunder risikopatienter
3. Eleven skal kunne redegøre for præoperative registreringer, herunder røntgenoptagelser
4. Eleven skal kunne redegøre for præ- og postoperativ medicinering
5. Eleven skal kunne redegøre for kirurgiske indgreb i mundhulen herunder cysteoperationer, rodspidsoperationer, incision af absces, indsættelse af implantater, parodontalkirurgiske indgreb, samt biopsi
6. Eleven skal selvstændigt kunne tilrettelægge assistance ved større operative indgreb i mundhulen
7. Eleven skal selvstændigt kunne foretage instruktion og information af patient før og efter operationen
8. Eleven skal selvstændigt kunne foretage korrekt bortskaffelse af risikoaffald

Fagenes indhold i temaet (inklusive værdier og de 5 pædagogisk/didaktiske principper)

VFU på HF2

Indledning

VFU har til formål at eleven får kendskab til andre typer behandlingsmetoder, så eleven opnår større erfaringsbaseret viden.

Eleven søger en anden tandklinik end deres oplæringssted. Eleven opfordres til at søge en tandklinik med specialisering i andre behandlinger end deres oplæringssted udfører. Eleven har mulighed for at søge to forskellige klinikker, hvis ikke målet kan opfyldes på én klinik. VFU-forløbet skal supplere elevens elevtid.

Eleven opfordres til at føre daglig logbog over behandlinger og oplevelser, for at reflektere over egen læring samt for evt. at kunne medbringe en case der realiteter sig til emnerne på HF2.

Fagenes mål i temaet

De officielle mål for virksomhedsforlagt undervisning (VFU) for tandklinikassistenter under 25 år er at sikre, at eleverne opnår praktisk erfaring og udvikler de nødvendige kompetencer til at kunne arbejde selvstændigt og effektivt i en tandklinik. Her er nogle af de centrale mål

1. Eleven kender til andre måder at samarbejde i tandteamet
2. Eleven kender til at arbejdet på tandklinikker er differentieret

Protetik

Indledning

Dette fag omhandler protetik og er opdelt i to hovedområder: aftagelig protetik og fast protetik. Eleverne introduceres til forskellige protetiske løsninger, deres anvendelsesmuligheder samt fordele og ulemper. Faget dækker hele behandlingsforløbet fra det første møde med patienten til den endelige afslutning af behandlingen.

Eleverne lærer om aftagelige proteser, herunder delproteser og helproteser, samt deres indikationer, kontraindikationer, fordele og ulemper. De bliver også introduceret til de nødvendige arbejdsgange og kliniske procedurer.

I den del af faget, der omhandler fast protetik, lærer eleverne om kroner, broer og implantater. De får indsigt i indikationer, kontraindikationer, fordele og ulemper ved fast protetik samt de kliniske procedurer og arbejdsgange.

Gennem arbejdet med protetik får eleverne mulighed for at udvikle kommunikative evner, problemløsning, teknologi-anvendelse og feedback. Dette sker fx i refleksioner over patientcases, samarbejdsøvelser og feedback på praktiske procedurer. Teori og praksis kobles sammen i kliniske øvelser, hvor eleverne udvikler både faglighed og personlige kompetencer – i tråd med skolens fokus på helhedsorienteret læring.

Didaktiske overvejelser

Kritisk tænkning og problemløsning

Eleverne opøver evnen til at analysere og vurdere proteserelaterede sygdomme samt vælge relevante behandlings- og rengøringsstrategier. De skal kunne tage stilling til valg af protetisk behandling – fast, aftagelig eller implantatbåren – og vurdere kvaliteten af studiemodeller fremstillet ud fra aftryk eller scanning.

Kommunikation og samarbejde

Faget træner elevens evne til at samarbejde med tandlæger og teknikere og til at informere og vejlede patienter om brug og vedligeholdelse af protetiske erstatninger. Der arbejdes med intern kommunikation og patientkommunikation før, under og efter behandlingsforløb.

Kreativitet og innovation

Eleverne arbejder med både konventionelle og digitale aftryksmetoder, hvilket kræver fleksibilitet og nytænkning i forhold til valg af udstyr, teknikker og arbejdsgange. De trænes i at anvende digitale teknologier i en klinisk kontekst og tilrettelægge individualiseret protetisk assistance.

Digitale kompetencer

Undervisningen integrerer digitale scannere og programmer til vurdering og fremstilling af studiemodeller. Eleverne lærer at dokumentere arbejdsgange og vurderinger digitalt og anvende teknologiske løsninger med præcision og sikkerhed.

Personlige og sociale kompetencer

Gennem undervisningen opøves elevens ansvarlighed, præcision og evne til at arbejde selvstændigt – fx i forbindelse med instruktion i renholdelse, aftrykstaking og tilrettelæggelse af protetiske behandlinger. Eleverne trænes i feedbackkultur og i at reflektere over egen rolle i teamet.

Læring i praksis og transfer

Undervisningen veksler mellem teori og praksis, hvor eleverne gennem simulation og klinikforløb omsætter deres viden om protetik til konkrete handlinger. Løbende feedback og refleksion sikrer, at eleven opnår fortrolighed med både procedurer og samarbejde i den kliniske hverdag.

Fagets mål

1. Eleven kan anvende viden om proteserelaterede sygdomme i mundhulen og behandling heraf
2. Eleven kender til både konventionelle og digitale aftryksmetoder
3. Eleven kan selvstændigt tage aftryk eller scanne og på denne baggrund fremstille studiemodeller og vurdere kvaliteten af disse.
4. Eleven kan redegøre for behandlingsmulighederne med fast og aftagelig protetik, herunder implantatbåret protetik
5. Eleven kan anvende viden om arbejdsprocedurer, instrumentarium og materialer i forbindelse med behandlinger med fast og aftagelig protetik, herunder provisoriske restaureringer
6. Eleven kan selvstændigt instruere i renholdelse af protetiske erstatninger, herunder implantatbåret protetik
7. Eleven kan selvstændigt tilrettelægge assistance ved protetiske behandlinger

Grundlæggende klinik administration

Indledning

Grundlæggende klinikadministration har fokus på de administrative opgaver i en tandklinik.

Eleverne lærer at kommunikere med patienterne og forklare administrative procedurer. De får viden om pligter og lovgivning ved journalføring og kan assistere ved journalføring. Eleverne kender til den offentlige sygesikringsoverenskomst samt private sygeforsikringer og de offentlige og private tandplejesystemer.

Undervisningen omfatter metoder til udfyldelse af fx overslag, tandlægeregninger, varebestilling og lagerstyring, herunder bæredygtighed i forhold til miljøhensyn og rationelle arbejdsgange. Eleverne lærer også at føre og afstemme kassekladder.

Didaktiske overvejelser

Kritisk tænkning og problemløsning

Eleverne lærer at analysere administrative procedurer og vælge passende metoder til fx journalføring, regningsudfyldelse og lagerstyring. De reflekterer over regler og pligter ved journalføring og vurderer økonomiske og miljømæssige konsekvenser af forskellige indkøbs- og driftsstrategier.

Kommunikation og samarbejde

Faget træner elevens evne til at samarbejde med tandlæger, patienter og samarbejdspartnere i relation til sygesikringsordninger, forsikringsdækning og patientoplysning. Klar skriftlig og mundtlig kommunikation er central ved udfyldelse af tandlægeregninger og patientjournaler.

Kreativitet og innovation

Eleverne opfordres til at udvikle forbedringsforslag til eksisterende arbejdsgange, fx ved optimering af lagerstyring og indkøb med fokus på bæredygtighed og ressourcebevidsthed. De lærer at tænke nyt i forhold til digitalisering og effektivisering af administrative opgaver.

Digitale kompetencer

Faget integrerer brug af digitale journalsystemer, regningsprogrammer og lagerstyringsværktøjer. Eleverne trænes i korrekt og sikker digital dokumentation, afstemning af kassekladder og anvendelse af digitale platforme til praksisstyring.

Personlige og sociale kompetencer

Eleverne arbejder selvstændigt med opgaver og udvikler ansvarsfølelse og præcision i administrative procedurer. De lærer at tage ansvar for økonomisk opfølgning og bidrage til en professionel praksiskultur med hensyn til etik, kvalitet og miljø.

Læring i praksis og transfer

Undervisningen kobler teori og praksis gennem realistiske øvelser, fx journalføring, regningsudskrivelse og kassekladder/posteringsliste. Eleverne lærer at anvende deres viden i praksisnære situationer og reflektere over egne arbejdsmetoder og resultater.

Fagenes mål i temaet

1. Eleven kan assistere ved journalføring på baggrund af viden om pligter og regler ved journalføring
2. Eleven kender til den offentlige sygesikringsoverenskomst samt private sygeforsikringer
3. Eleven kender til offentlige og private tandplejesystemer

4. Eleven kan selvstændigt anvende metoder til udfyldelse af tandlægeregninger
5. Eleven kan beskrive metoder til varebestilling og lagerstyring, herunder bæredygtighed ift. miljøhensyn og rationelle arbejdsgange
6. Eleven kan selvstændigt anvende metoder til at føre og afstemme kassekladde

Supragingival tandrensning (Valgfrit specialefag)

Indledning

Valgfaget har fokus på at opkvalificere eleven til at udføre professionel supragingival tandrensning med høj faglighed og patientsikkerhed. Eleverne lærer at identificere og fjerne bløde og hårde belægninger samt eksterne misfarvninger på tandoverflader ved hjælp af både maskinelt apparatur og håndinstrumenter.

Undervisningen omfatter viden om årsager til eksterne misfarvninger, og eleverne trænes i at skelne mellem interne og eksterne misfarvninger samt mellem sund og inflammert gingiva. Der lægges vægt på korrekt brug af fingerstøtte, ergonomiske arbejdsstillinger og vedligeholdelse af instrumenter.

Faget inddrager også viden om gingivitis og parodontitis, herunder hvordan sygdommene opstår, og hvordan eleven kan vejlede og instruere patienter individuelt i forebyggelse og mundhygiejne. Derudover introduceres eleverne til, hvordan generelle sygdomme og medicin kan påvirke tandrensning og patientbehandling.

Fagenes indhold i temaet (inklusive værdier og de 5 pædagogisk/didaktiske principper)

Didaktiske overvejelser

Kritisk tænkning og problemløsning

Eleverne lærer at identificere og analysere årsager til eksterne misfarvninger, skelne mellem eksterne og interne misfarvninger samt vurdere gingival tilstand. Der arbejdes med at træffe fagligt begrundede beslutninger i forbindelse med patientinstruktion og valg af behandlingsmetoder.

Kommunikation og samarbejde

Eleverne træner kommunikative færdigheder i forbindelse med individuel instruktion i mundhygiejne og ved forklaring af sammenhæng mellem gingivitis/parodontitis og belægninger. Der samarbejdes med øvrige fagpersoner om forebyggende behandlinger og patientforløb.

Kreativitet og innovation

Der arbejdes med at vælge og tilpasse instrumenter og metoder til den enkelte patients behov. Eleverne lærer at anvende ergonomiske principper og hensigtsmæssige arbejdsstillinger for at forebygge arbejdsskader og optimere kvaliteten af tandrensningen.

Digitale kompetencer

Undervisningen inkluderer brug af digitale journal- og registreringssystemer, samt elektroniske værktøjer til dokumentation af belægninger og behandlingsforløb. Eleverne arbejder med billedmateriale og digitale patientdata i forbindelse med opfølgning og instruktion.

Personlige og sociale kompetencer

Faget styrker elevens ansvarsfølelse, præcision og bevidsthed om egen rolle i relation til patientens oplevelse og behandlingsforløb. Selvstændig anvendelse af fingerstøtte, håndinstrumenter og maskinelt udstyr kræver sikkerhed og omhu.

Læring i praksis og transfer

Undervisningen kobler teoretisk viden om gingivitis, parodontitis og medicinpåvirkninger med praktiske øvelser i tandrensning. Eleverne opøver tekniske færdigheder og overfører viden til kliniske situationer gennem refleksion og feedback.

Fagenes mål i temaet

1. Eleven kender til årsagerne til eksterne misfarvninger og kan skelne mellem eksterne og interne misfarvninger
2. Eleven skal kunne identificere bløde og hårde belægninger
3. Eleven skal kunne fjerne supragingivale bløde og hårde tandbelægninger samt supragingivale misfarvninger ved hjælp af maskinelt apparatur og håndinstrumenter
4. Eleven skal kunne anvende hensigtsmæssig fingerstøtte og anvende sin viden om ergonomi under tandrensning
5. Eleven skal kende til vedligeholdelse af håndinstrumenter til tandrensning
6. Eleven skal kunne skelne sund og inflammeret gingiva
7. Eleven skal kunne anvende viden om årsagerne til gingivitis og parodontitis ved en individuel vejledning og instruktion af patienterne
8. Eleven skal have kendskab til generelle sygdomme og medicins betydning i forbindelse med tandrensning

Afslutning og afsluttende prøve (svendeprøve)

Uddannelsens afsluttende prøve (Svendeprøven) afholdes på skolen og er den sidste del af skoleperiode. Prøven består af en praktisk og en mundtlig del.

Den praktiske del af prøven består af en case i en virkelighedsnær arbejdssituation i en tandklinik. Prøven skal løses individuelt. Eleven får casen tilsendt 2 uger før, prøven skal afholdes.

På prøvedagen har eleven 30 minutter til forberedelse og klargøring af casen. I forberedelsestiden må eleven anvende personlige notater, udleverede undervisningsmaterialer samt det udstyr og de materialer, der stilles til rådighed af skolen.

Den mundtlige del af prøven tager udgangspunkt i den praktiske del og afvikles i dialog mellem læreren

og den enkelte elev, hvor det teoretiske grundlag, der indgår i den praktiske del, inddrages.

Evaluerings og bedømmelse

Den mundtlige prøven har en varighed på 30 minutter, inkl. votering. Censor er til stede under prøven.

Prøven skal afdække elevens opnåede kompetencer inden for uddannelsen og bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Læs mere om den afsluttende prøve i SOSU Østjyllands prøvebeskrivelse: [proevebeskrivelse-den-afsluttende-proeve-paa-tka-uddannelsen-2024.pdf](#)